

KONKURENCES PADOMES KOMPETENCE

Aizliegtas vienošanās,
to pazīmes iepirkumos

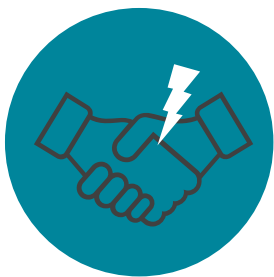

Konkurences padome

Nora Vilisone
Aizliegtu vienošanos departaments

2023.gada 2.jūnijs

Konkurences padomes kompetence

**Aizliegtas
vienošanās**

**Dominējošā stāvokļa
ļauņprātīga izmantošana**

Apvienošanās

**Normatīvo aktu
kontrolē**

Publiskās personas

Iepirkumu karteļi
ir starp Latvijas
konkurences vides
būtiskākajām
problēmām

*Saskaņā ar Konkurences padomes
2018. gada sabiedriskās domas pētījumu.*

17 lēmumi

11 karteļi
iepirkumos

28 milj.
eiro naudas sodi

109 brīdinātas
personas

2017-2022. gads

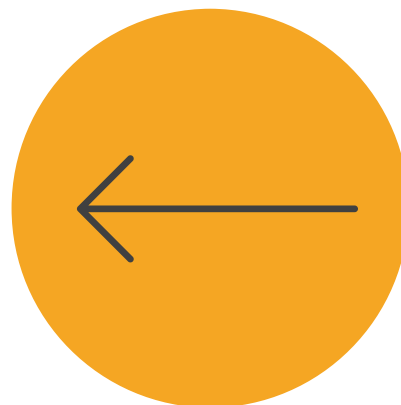
Semināri
«inficēto nozaru
pārstāvjiem».

Iesniegumi no
iepirkumu rīkotājiem

Aizliegtas vienošanās

Aizliegtas vienošanās
iedala **2 veidos**:

**Horizontālās aizliegtās
vienošanās** - noslēgtas
starp konkurentiem

**Vertikālās aizliegtās
vienošanās** - noslēgtas
starp tirgus dalībniekiem,
kas darbojas dažādos
tirgus līmeņos

Kas ir aizliegts?

Normatīvais regulējums – KL 11.pants / LESD 101.pants

Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru **mērķis vai sekas** ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par...

Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā ir uzskaitīti aizliegtu vienošanos veidi. Taču ir būtiski atcerēties, ka minētie veidi ir tikai piemēri.

LR Augstākās tiesas Senāta 20.06.2014. Spriedums lietā Nr.SKA-333/2014.

Galvenais princips: Jebkuram tirgus dalībniekam sava komercdarbība, plāni un rīcība tirgū ir jāveido patstāvīgi un neatkarīgi

Par ko nedrīkst vienoties?

Cenas

cenās veidošanas noteikumi

Tirgus sadale

teritorija, klienti

Ražošana

apjomi, realizācija

Iepirkumi

piedalīšanās, nepiedalīšanās,
iepirkuma noteikumi

Naudas sods

≤10% no apgrozījuma

Liegums piedalīties iepirkumos

3 gadi

Vienošanās formāti

Rakstītas (ietvertas līgumā,
kopsapulces lēmumā,
e-pasta sarakstē)

Izmantojot **asociāciju**

Izmantojot **kopējas
telpas**

KP 10.12.2015. Lēmums Nr.E02-56 Par
Konkurences likuma 11.panta pirmajā
daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu
SIA "Optika un Diagnostika" un SIA
"Arbor Medical Korporācija" darbībās

**Nerakstītas/saskaņotas
darbības** - vienošanās ar
konkurentiem veikt/neveikt
konkrētas darbības tirgū, kontakti
starp tirgus dalībniekiem, kad
viens konkurents atklāj tā
nākotnes nodomus vai rīcību citam

Strādā paralēli pie **diviem
tirgus dalībniekiem** -
pie konkurentiem

KP 24.02.2012. Lēmums Nr.E02-
13 Par KL 11.p.pirmās daļas 1. un
5.p. pārkāpumu SIA «MN
Īpašumi» un SIA «Info Būve»
darbībās

Caur **trešajām
personām**

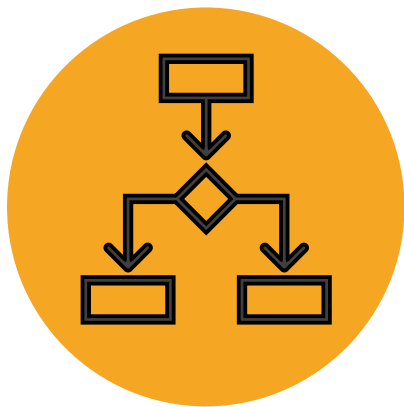

Darbinieku vaina =
uzņēmuma vaina

KL pārkāpumiem **nav**
noilguma

KL 11.panta **pirmajā daļā uzskaitītie pārkāpumu sastāvi (7.punkti) ir tikai piemēri**. Tas ir apstiprināts ar Tiesu judikatūru (*piem. LR Augstākās tiesas Senāta 20.06.2014. Spriedums lietā Nr.SKA-333/2014*)

Praksē iepirkumos visbiežāk novērotie karteļu izpausmes veidi

Vienoššanās par **dalības nosacījumiem** iepirkumos

Vienoššanās par **cenu**

Tirgus sadale

Vienoššanās par dalības nosacījumiem

Notiek gadījumos, kad **iepriekš notikusi pretendentu vienošanās** par dalību vai atturēšanos no dalības iepirkumā

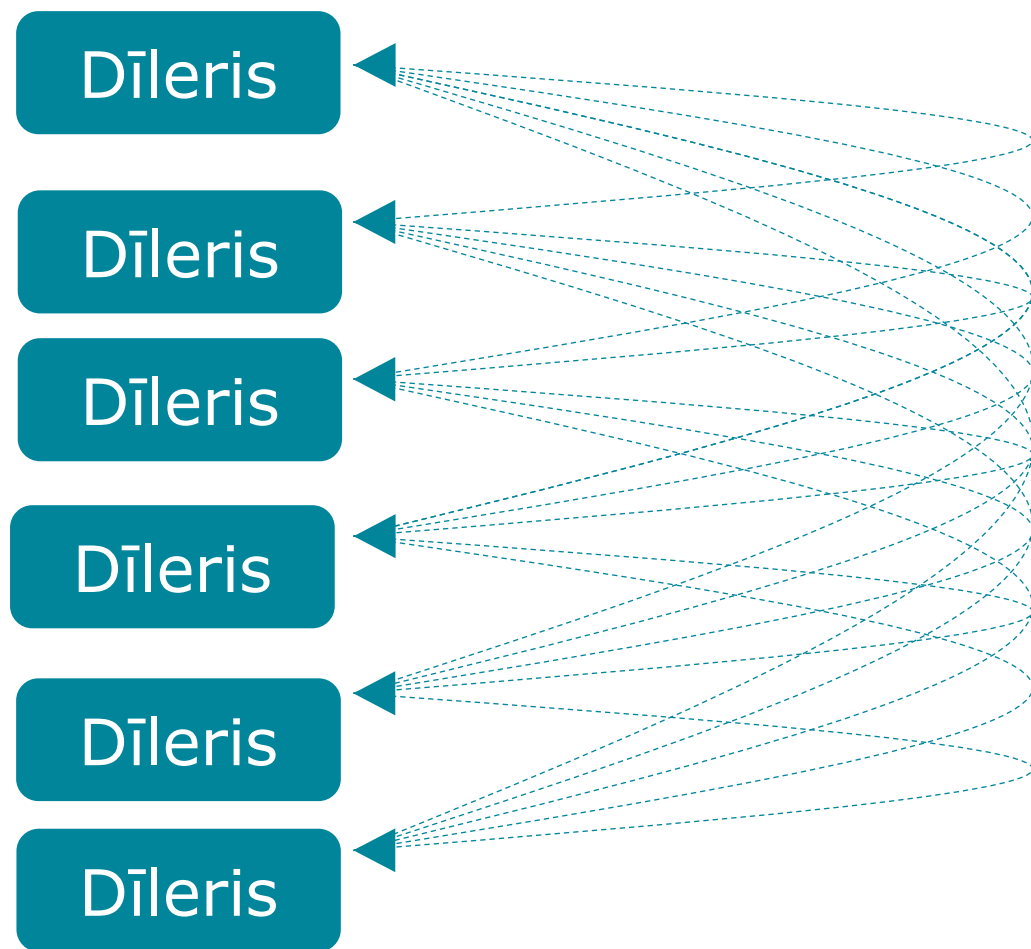

Konstatētais auto tirgotāju kartelis:

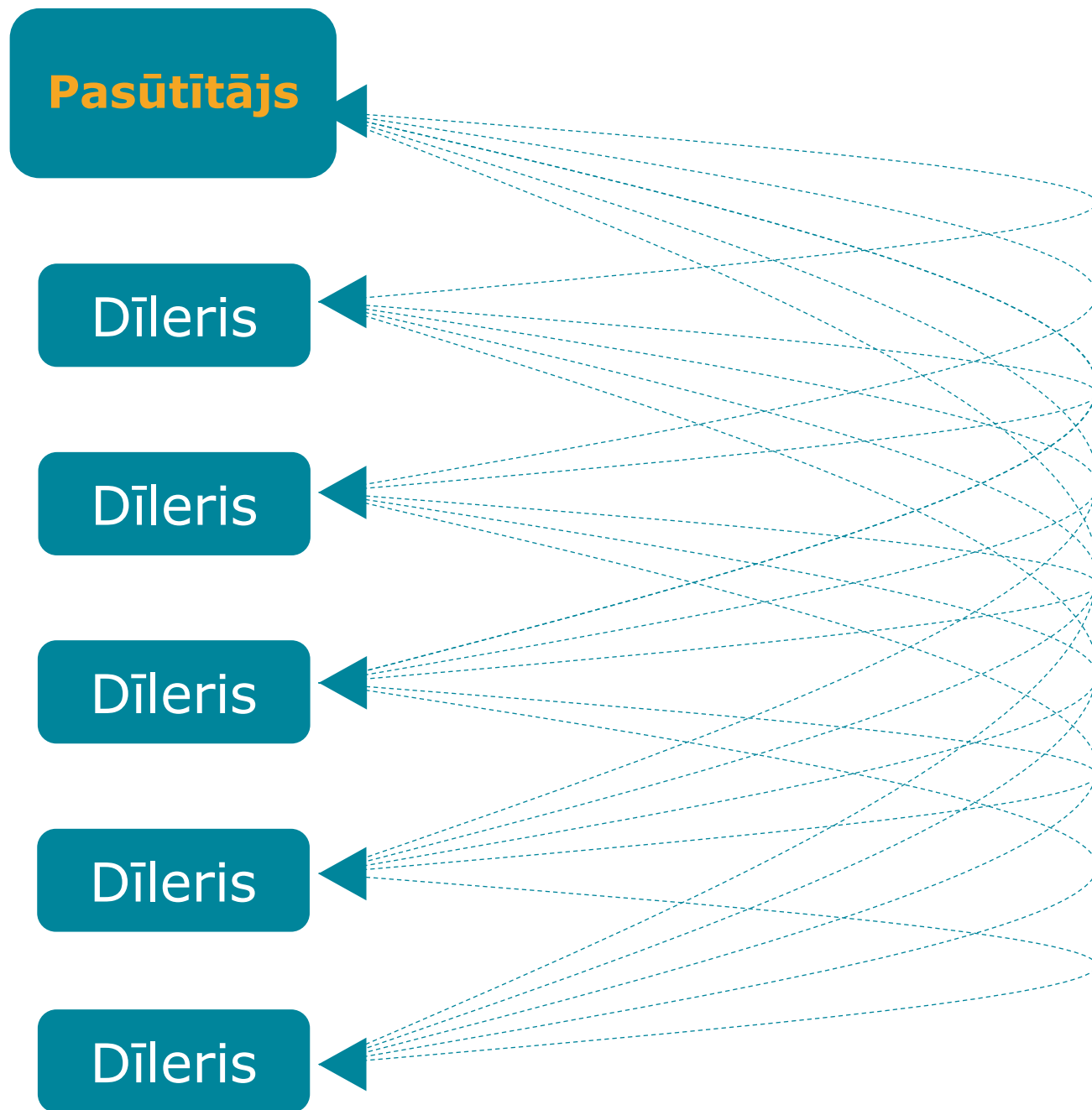
https://lemumi.kp.gov.lv/files/lemumu_pielikumi/pvsnXDKlpn.pdf

Auto tirgotāju kartelis

Vēlos informēt, ka tuvākajās dienās Ēdoles pagasta padome izsludinās konkursu/cenu aptauju par pasažieru autobusa piegādi. Ar pasūtītāju un AGB mēs esam jau veikuši pārrunas un iestrādes, tāpēc lūgums Jums to respektēt un konkursā nepiedalīties

Pielikumā nosūtu Tev sagatavotu specifikāciju Jūsu formā. Kad esat izsludinājuši lūdzu padod ziņu un es sagatavošu savu un pārējo pretendentu piedāvājumus

Aizsega piedāvājumu iesniegšana

Gadījumos, kad iepriekš notikusi
pretendentu vienošanās par
konkrētā **iepirkuma**
«uzvarētāju»

Pārējie pretendenti iepirkumā
iesniedz aizsega
piedāvājumu, nodrošinot
nepieciešamo pretendentu skaitu
iepirkumā,
Imitējot konkurenci

Konstatētais kartelis starp profesionālās skatuves tehnikas izplatītājiem:

https://lemumi.kp.gov.lv/files/lemumu_pielikumi/OueDi1LYqp.pdf

Gaismas, skaņas, video iekārtu kartelis

10 uzņēmumi

(..) *Esam gana daudz patērējuši naudu demonstrējot iekārtas un taisot semināru, kā rezultātā ir sarūpēts viens iepirkums operai.*

Lūgums respektēt mūsu ieguldīto darbu un līdzekļus LNO iepirkumam, kurš parādīsies tuvākajās dienās.

Visu labu, ...

(..) *Gribētu ar jums vienoties, ka netiek man traucēts gaismas tehnikas iepirkums Leļļu teātrim. Apskatot specenes paši sapratīsiet, kas ar to domāts. Iepriekš pateicos par atsaucību!*

Pasūtītāja loma aizliegtā vienošanās

30.03.2017 **lēmums par gaismas sistēmas iepirkumiem**

“*«...pasūtītājam nav paredzēta nauda projekta izstrādei, projektu pašam pasūtītājam izstrādāt nav pietiekošas kvalifikācijas, tādēļ pirmā kompānija, kuru pasūtītājs uzaicina sniegt konsultācijas par iespējamā projekta izstrādi, arī izstrādā darba uzdevumu»*

«...pasūtītājam nav attiecīgu speciālistu, iepirkumu komisijām trūkst izpratnes par publisko iepirkumu jomu, Latvijā nav standartu šajā jomā» un «pasūtītāja rīcība bijusi pamatā lietas dalībnieku darbībām, tostarp, pasūtītāja izvirzīta obligāta prasība pēc diviem derīgiem piedāvājumiem pie tik maza tirgus un specifiskas nozares patiesībā tikai kropļo tirgu»

Tirgus sadale

Iepirkuma kontekstā **tiek sadalīti pasūtītāji, iepirkumi, teritorija**

Konstatētais kartelis starp biroja tehnikas piegādātājiem:

https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/V_E02-26_07%2012%202018.pdf

Sveiks
saņēmāt no Rīgas Satiksmes?

Jaa!
jau straadaajam pie shita!

ko Jūs strādājat?
Jums neko nevajadzētu darīt!

Tas bija Jūsējais!?

Izziņu Māris izņēmsi, piedāvājumu
ari mēs sagatavosim!
nu ja!!!
X tak tev teica, ka bija aizbraucis!

Es jau nodmaaju ka shito vajag
uzvareet! [..]

diemžēl! [..]

Galvenais ka biju jau runat ar
cilvēkiem!
piektdien
Bet nu ok, ja 100% tas juuseejais
tad viss kaartiibaa, galvenais lai
kaads cits tur neliel!

Būvnieku lieta

2015. - 2018.
12 tikšanās
vismaz 3x gadā

Uzliktais sods - **16 652 027.35** EUR

SIA "VELVE"

SIA "SKONTO BŪVE"

SIA "RE & RE"

SIA "MERKS"

SIA "RERE BŪVE"

SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"

SIA "ARČERS"

AS "LNK Industries"

SIA "ABORA"

SIA "RBSSKALS Būvvadība"

Publiskie

Mežaparka estrāde
Rīgas Tehniskā universitāte
Jaunais Rīgas teātris
Ventspils koncertzāle
Kultūras pils "Ziemeļblāzma"
Latvijas Nacionālais mākslas muzejs
Okupācijas muzejs
VEF
tehnikumi
u.c.

Privātie

t/c "Akropole"
t/c "Alfa"
Rimi loģistikas centrs

Pasūtītāju loma

Lietā analizētās sarunas un iepirkumi apliecina, ka

tajos nepastāvēja brīva konkurence, ko ietekmēja pašu būvnieku vienošanās, kā arī atsevišķos gadījumos iespējamais atbalsts no pasūtītāju puses

Piemēram:

pasūtītāja ciešie kontakti ar lietas dalībniekiem

lietas dalībnieku spēja ietekmēt pasūtītāja autonomo funkciju, izstrādājot nolikuma prasības

pasūtītāja norādes par vēlamajiem iepirkuma pretendentiem, tostarp iespējamo uzvarētāju

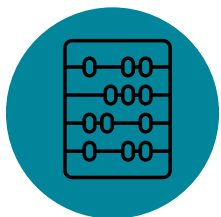

pasūtītāja informētība par karteļa vienošanos tirgus dalībnieku vidū un neziņošana par to KP

Reģionālo autobusu maršrutu tirgus sadale

Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktais vienošanās aizliegums

Lotu (to daļu) sadale

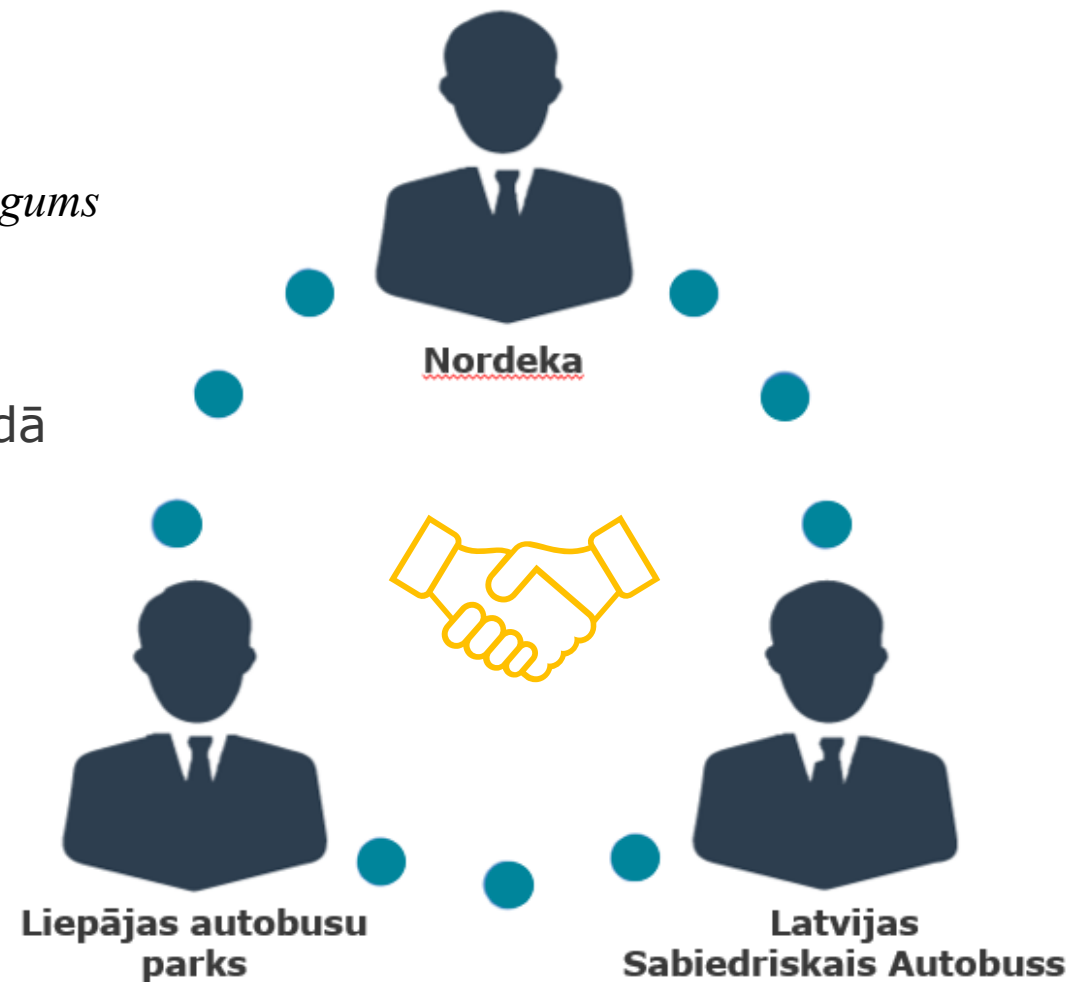
Vienam ne vairāk kā 15 milj. kilometru gadā

Vienojas par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkrētā lotē

Vienojas par piedalīšanās formu – individuāli vai veidojot apvienības

VSIA "Autotransporta direkcija" iepirkums

"Par tiesību piešķiršanu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutu tīklā laika periodā no 2021. līdz 2030. gadam" (2019)

un secīgi rīkotajos iepirkumos par atsevišķām lotēm (kopā 16 lotes)

2019. gada 26. augustā AS "Nordeka" telpās

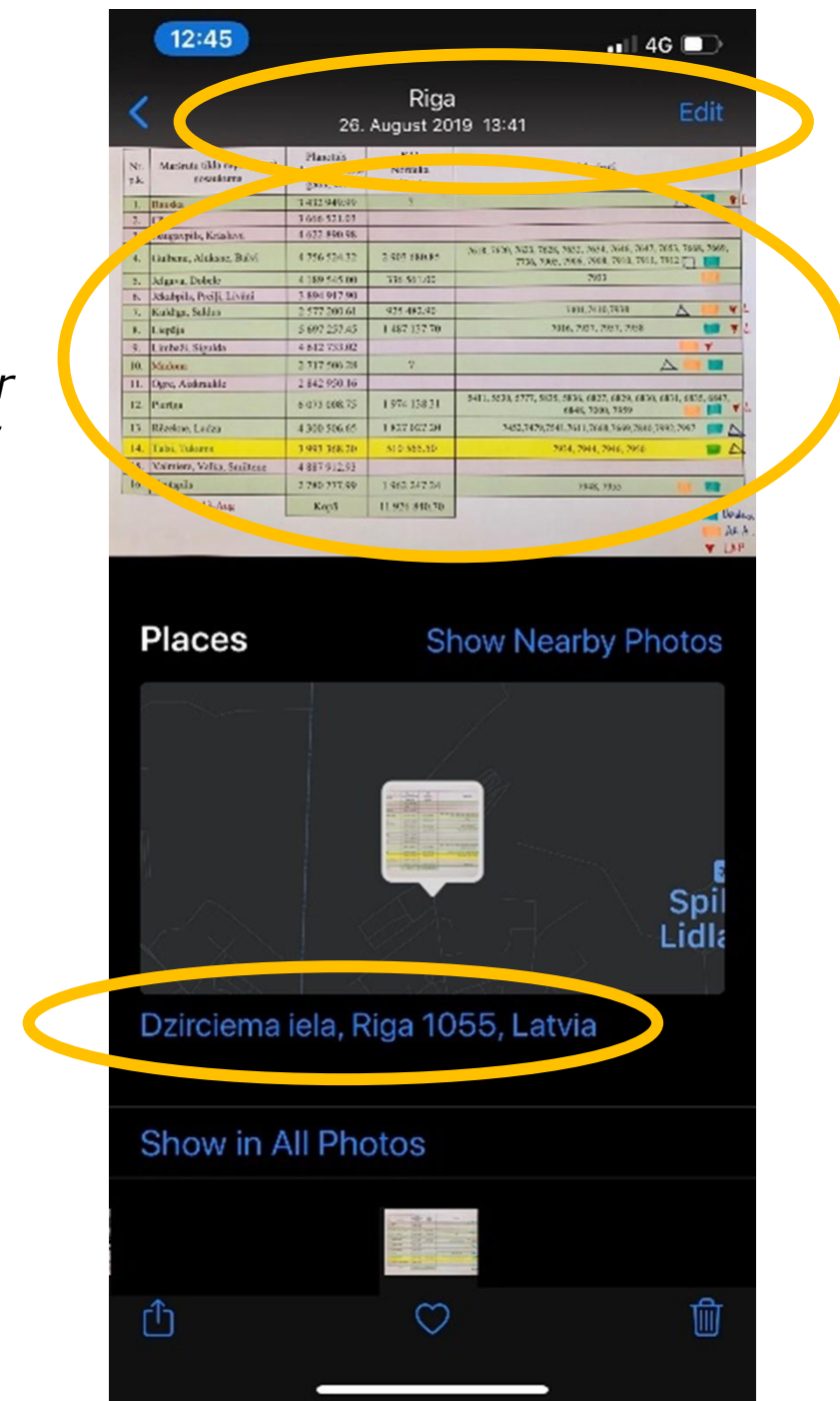
- AS "Liepājas autobusu parks"
- SIA "Latvijas Sabiedriskais Autobuss"
- AS "Nordeka"
- Iecietības programmas pieteikuma iesniedzējs

Tabulas foto fiksācija

Mobilo telefonu numuru noslodzes dati

**Latvijas
Sabiedriskais Autobuss**

Kolēģi,

Lai neparsniegt 15 m km:

- 1. SA un Nordeka atsakas no Daugavpils un startē Rēzeknē;*
- 2. Liepaja jauzņemās vairāk km Bauskā lai atslagot Nordeku, vai Dobelē lai atslogotu SA. (tiks precizēts vēlāk)*

24.09.2019. «Latvijas Sabiedriskais Autobuss» nosūta e-pastu un tabulu «B group tender plan 2020-2030 labots Rezekne.xlsx» konkurentiem «Nordeka» un «Liepājas autobusu parks»

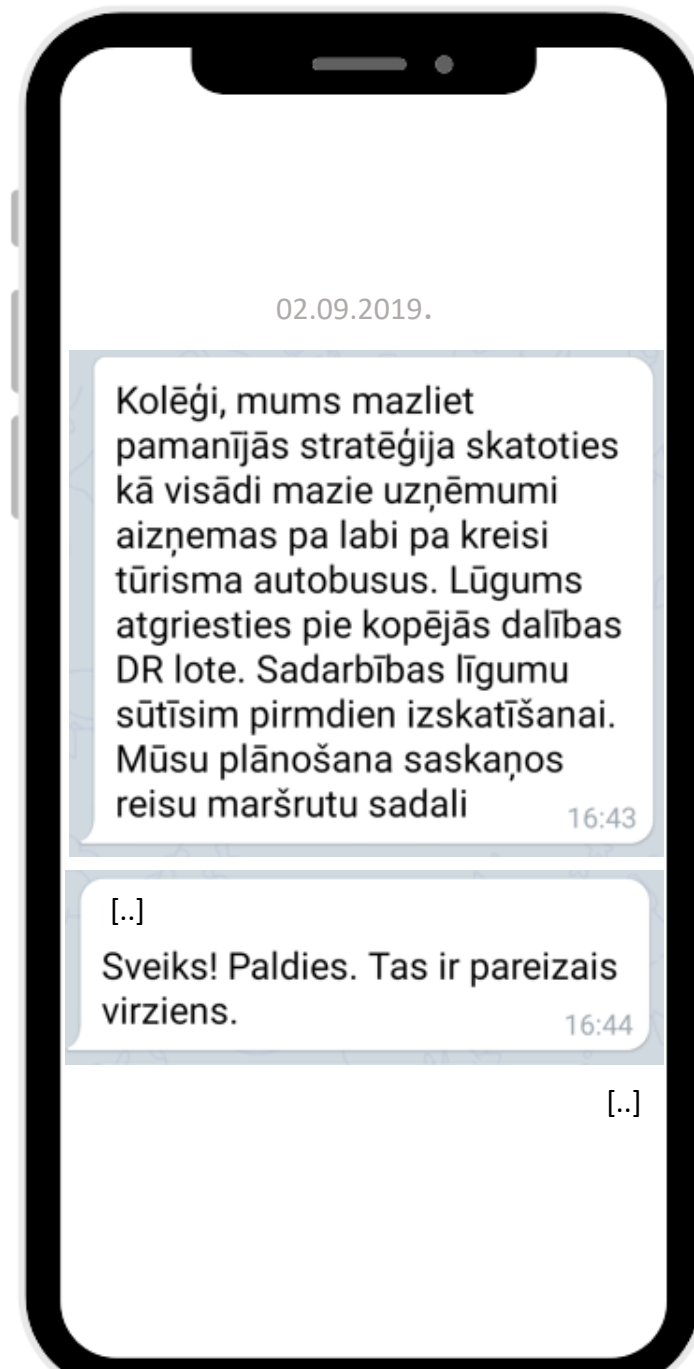
Piemērs

Liepājas lotes sadale

Piemērs

DR lotes sadale

Piemēroti naudas sodi

Lietas dalībnieks	Naudas soda apmērs, ievērojot pārkāpuma smagumu un ilgumu (%)	Naudas soda apmērs, ievērojot pārkāpuma smagumu un ilgumu (euro)	Naudas soda samazinājums vai palielinājums (%)	Piemērotais sods (euro)
AS "Liepājas autobusu parks"	5,6%	862 732,98	-	862 732,98
SIA "Latvijas Sabiedriskais Autobuss"	5,6%	474 555,03	-	474 555,03
AS "Nordeka"	5,6%	554 465,91	+15%	637 635,80

Aizliegtas vienošanās ar **tiešu** vai **netiešu** pasūtītāju iesaisti

Rīgas satiksmes Nano ūdens iepirkums

12.04.2019. lēmums

«**RS darbinieks** [pers. A] RS 1. iepirkuma ietvaros sagatavoja pretendentu RS Baltic, Alchimica Latvija un MJ Partneri iepirkumu piedāvājumu cenu salīdzinājumu un **apmainījās ar šo informāciju**»

un, ka

«RS ne tikai piedalījās aizliegtās vienošanās īstenošanā, bet arī **iesaistījās pretendenta iesniedzamo piedāvājumu saskaņošanā un bija informēta par pretendentu atlasī un mērķi imitēt konkurenci**, ar kuru pretendenti tika atlasīti gan iepriekš noteiktā uzvarētāja noteikšanai, gan aizsega piedāvājumu iesniegšanai»

Pasūtītājs - karteļa veicinātājs/dalībnieks

“Facilitatoram” **nav obligāti jādarbojas tajā pašā tirgū**, kur darbojas karteļu dalībnieki

Karteļa atbalstītājam jāspēj paredzēt, ka tam var tikt **piemērots naudas sods**
(Treuhand spriedums)

Naudas sodu “facilitatoram” var piemērot **no kopējā tirgus dalībnieku apgrozījuma**, nevis no apgrozījuma, kas veidojas karteļu dalībniekiem no pārkāpumā iesaistītā tirgus

“**Facilitatoram**” atzīst lietās, kur privātie uzņēmumi organizē iepirkumus un ir iesaistīti aizliegtā vienošanās ar karteļa dalībniekiem (jo tas nav iepirkums, kuru organizē amatpersonas, kad to var iespējams kvalificēt kā korupcijas lietu)
(Lietuvas prakse)

SIA «PK Serviss»

SIA «KORO BŪVE»

SIA «TAVS LAIKMETS»

«PK Serviss» sagatavoja
pārējo karteļu dalībnieku
finanšu piedāvājumus

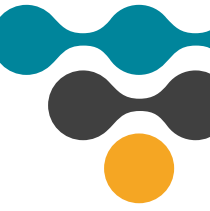
aizsega piedāvājumi, kas iesniegti
bez patiesas vēlmes konkurēt un
uzvarēt iepirkumā

«PK Serviss» bija ar
pasūtītāju vienojies
par **iepriekš sarunātu**
uzvarētāju

faktiski iepirkuma organizēšanā bija
iesaistījies **ieplānotais uzvarētājs**

lai veiksmīgi realizētu **iepriekš**
panākto vienošanos un **uzraudzītu**
iepirkuma gaitu

SIA «Lyngson»

**PASŪTĪTĀJA LOMA
AIZLIEGTĀJĀ VIENOŠANĀ**

- Pasūtītājs iepirkuma organizēšanu neveica **autonomi**
- Pasūtītājs piesaistīja SIA «PK Serviss» iepirkuma **finanšu piedāvājuma formas sagatavošanā**
- Pasūtītājs informēja SIA «PK Serviss» par **potenciālajiem pretendentiem**
- SIA «PK Serviss» **konsultēja** pasūtītāju par citu pretendentu iesniegto piedāvājumu noraidīšanu
- Arī pēc iepirkuma noslēgšanās notika aktīva **pasūtītāja un pretendenta komunikācija**
- KP nodeva lietas izpētes laikā iegūto informāciju **Eiropas Prokuratūrai**

Signālsaraksts jeb karteļa pazīmes iepirkumos

Pazīmes, ka iepirkums ir kartelizēts

Mazs piedāvājumu skaits, kad bija gaidāms liels pretendentu skaits. Jo īpaši, ja šī tendence ir pastāvīga un novērojama ilgtermiņā

- ! Izvērtējiet, vai tiešām tik maz uzņēmēju, kas ir gatavi piedalīties, vai tiešām
- investīcijas būtu tik lielas un atdeve tik maza, ka tas uzņēmējus neinteresē

Pazīmes, ka iepirkums ir kartelizēts

A-Z

Konkurējošos piedāvājumos ir **vienādas gramatikas, interpunkcijas u.c. kļūdas**, kas nevar rasties, ja piedāvājumi tiek gatavoti patstāvīgi – *Copy-Paste* princips. Sakritības noformējumā

Piemēram,

Nolikuma specifikācijā: “Marinētie gurķi, iepakojumā 3 l skārda burkā”

Piedāvājumos: “Marinetie gurķi iepakojumā 3 l skarda burkā,”

Pretendents savos dokumentos kā kontaktinformāciju norāda **konkurenta datus** (tālruņa numuru, adresi, faksu)

! Uzmanīgi iepazīstieties ar dokumentāciju, šādas pazīmes fiksējiet un informējiet
Konkurences padomi

Pazīmes, ka iepirkums ir kartelizēts

Norādīta **viena un tā pati persona** vairākos piedāvājumos, piemēram, kā **kontaktpersona, pilnvarotā persona** vai, piemēram, darba aizsardzības speciālists, darbu koordinators/uzraugs

KP lēmums Nr.E02-24 Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu. Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Broveks” un SIA „Abama Holding” darbībās.

Abu pretendentu piedāvājumus pasūtītājam iesniedza viena persona - SIA „Broveks” valdes loceklis, ko SIA „Abama Holding” bija nolīdzis kā tāmētāju SIA „Abama Holding” piedāvājuma sagatavošanai Konkursam.

Viens un tas pats pretendents **regulāri piedāvā zemāko cenu** un tādējādi regulāri uzvar

! Situācija vērtējama ilgtermiņā. Ja pastāv iepirkumu sadale, tad citos līdzīgos iepirkumos šis pretendents regulāri zaudē. Piefiksējiet faktus, apmainīties pieredzē ar citiem pasūtītājiem.

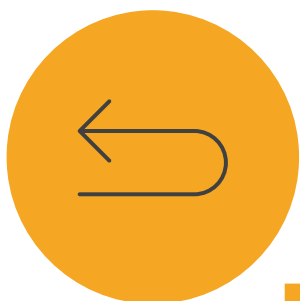
Pazīmes, ka iepirkums ir kartelizēts

Uzvarētājs atkārtoti ņem kā **apakšuzņēmējus** vienus un tos pašus uzņēmumus, **turklāt tie arī piedalījušies iepirkumā**, bet neuzvarēja, jo to piedāvātās cenas bija ievērojami augstākas. Viens uzņēmums no otra nomā tehniku

Situācija vērtējama ilgtermiņā, fiksējot faktus, apmainoties ar informāciju ar citiem pasūtītājiem.

Pretendents ir uzvarējis, bet savu piedāvājumu **pēkšņi atsauc**. Rezultātā uzvar nākamais lētākais

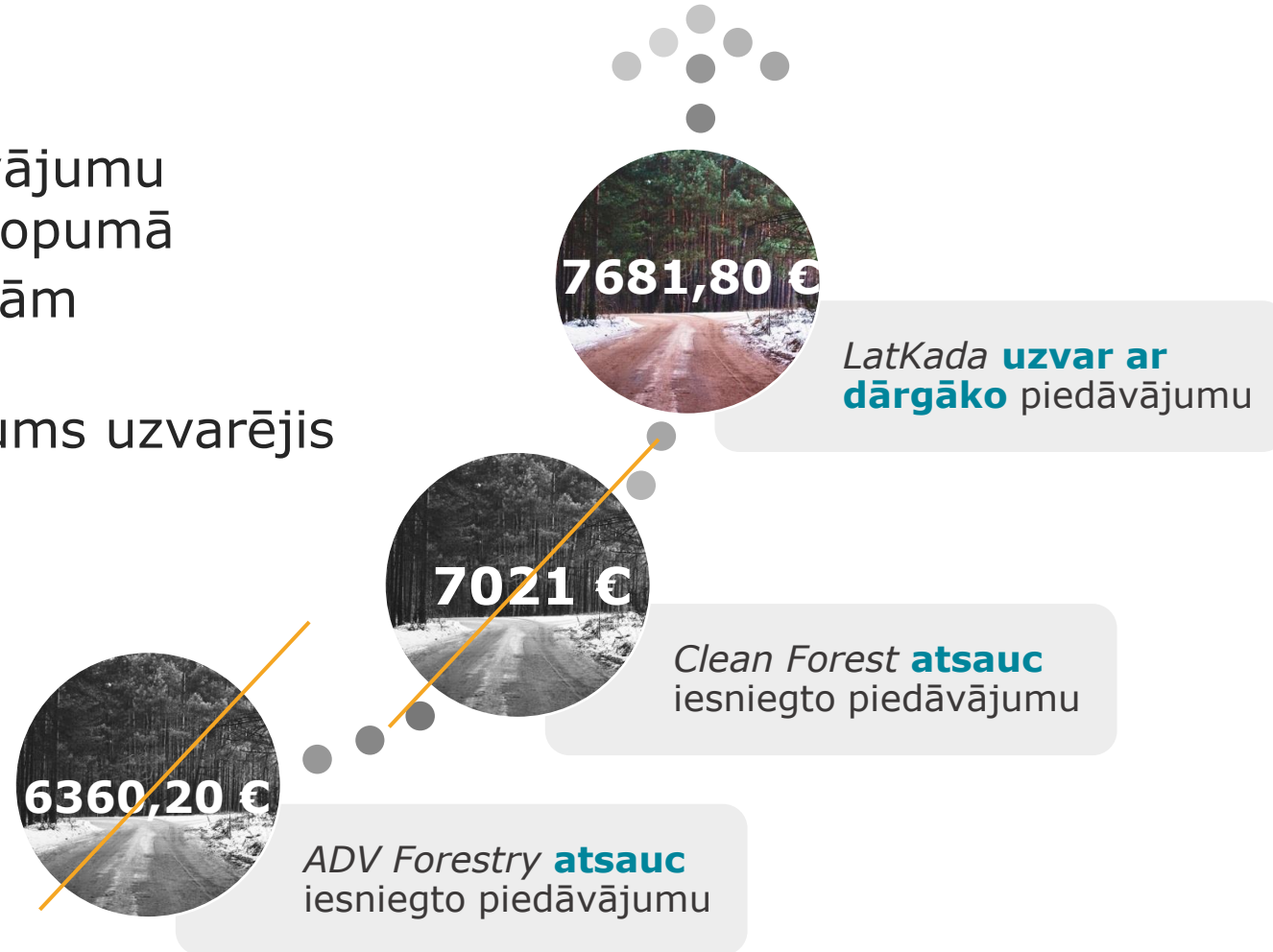
Uzziniet atsaukšanas iemeslus un informējiet Konkurences padomi.

Maldināšanas shēmas

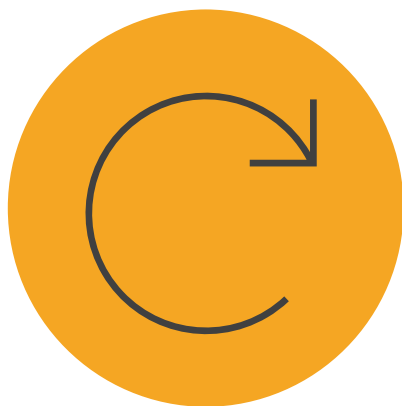
Piemērs lētāko piedāvājumu
atsaukšanai vienā no kopumā
28 viena iepirkuma daļām

Šādi dārgāks piedāvājums uzvarējis
vismaz septiņās daļās

Shēmas

kuras pretendenti mēdz piemērot iepirkuma procedūrās

Rotācijas shēmas

piedalās **vieni un tie paši pretendenti**, kas savā starpā ir sadalījuši iepirkumus, ļaujot vienreiz uzvarēt vienam, bet citās reizēs kādam citam no kartēja dalībniekiem

"(..) Tava cena ir 9 048,68 LVL bez PVN!!! **Lūdzu pamaini tāmi sev raksturīgā veidā!!!**"

"(..) Tā ir mana piedāvājuma cena, **savai cenai pieliec klāt 5-10 %**"

"Pielikumā būs 7 tāmes, kopējā summa 60 595,15 LVL bez PVN. Lūdzu pieliec klāt **savai 4 tūkstošus bez PVN** un tāmi izveido sev raksturīgā veidā (..)"

Aizliegtu vienošanos pierādīšana

Lielākajā daļā gadījumu pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu pastāvēšana ir pārbaudāma no **netiešiem pierādījumiem**, kuri, skatīti kopā un **nepastāvot citam loģiskam izskaidrojumam**, var veidot pierādījumu par konkurences normu pārkāpumu

Lai pierādītu pret konkurenci vērstu nodomu, pietiek ar pašu **faktu, ka ir saņemta informācija no konkurējoša tirgus dalībnieka**, ko neatkarīgs tirgus dalībnieks glabā kā **komercnoslēpumu**

Signālsaraksts

Saskaņā ar PIL grozījumiem, kas stājušies spēkā no 01.01.2023., pašam pasūtītājam **ir tiesības izslēgt tirgus dalībnieku no dalības iepirkumā gadījumos**, ja tam ir aizdomas par iespējamu aizliegtu vienošanos vai aizdomām, ka tirgus dalībnieki ir iesnieguši saskaņotus piedāvājumus un tos nav sastādījuši neatkarīgi

Pasūtītājam jābūt skaidri saprotamiem **konkurences tiesību principiem** un zinošam par to, kā atklāt aizliegtas vienošanās un kas par tām liecina – jāzina aizliegtu vienošanos pazīmes

Signālsaraksts pasūtītājiem:

<https://www.kp.gov.lv/lv/media/10127/download>

Pašnovērtējuma rīks iepirkumu organizētājiem

Iespējamu karteļu pazīmju
saraksts var kalpot
kā palīgmateriāls
pretendentu piedāvājumu
izvērtēšanas laikā

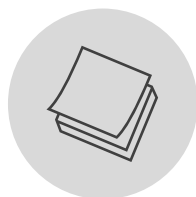
<https://www.kp.gov.lv/lv/media/334/download>

Nolikums

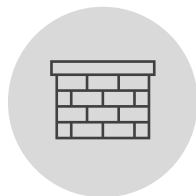

Galvenais aicinājums pasūtītājiem – izstrādāt un īstenot katru iepirkuma procedūru, lai veicinātu maksimālu tirgus dalībnieku dalību

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) un Eiropas Savienības **ieteikumi par konkurenci veicinošiem pasākumiem iepirkumā:**

izstrādāt skaidras, pamatotas, visaptverošas un viegli saprotamas **tehniskās specifikācijas un atlases kritērijus**, kas ir samērīgi ar iepērkamo darbu, pakalpojumu vai preci

izvairīties no nevajadzīgiem un pārlietu sarežģītiem, neatbilstīgiem vai diskriminējošiem **nosacījumiem, kas ierobežo konkurenci**

Neatkarības deklarācija

Pasūtītāji ir aicināti nolikuma prasībām pievienot **aizpildītu un parakstītu neatkarības deklarāciju**, apliecinot, ka konkursā iesniegtie piedāvājumi sagatavoti individuāli un nav saskaņoti ar konkurentiem

Saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu (PIL) pretendents par nepatiesas informācijas sniegšanu apliecinājumā **var tikt izslēgts no dalības publiskā iepirkuma procedūrā**

Iesniedzot aizpildītu apliecinājumu, pretendenti apliecina, ka **apzinās paredzēto atbildību par aizliegtu vienošanos** saskaņā ar Konkurences likumu

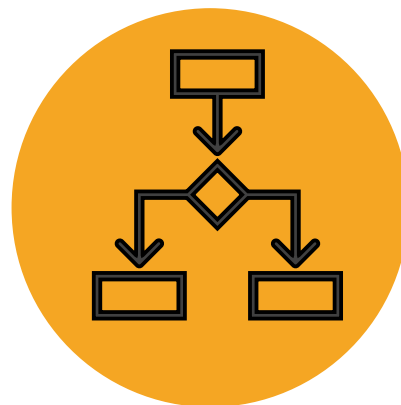
Par aizliegtu vienošanos uzņēmumam var tikt piemērots naudas sods apmērā **līdz 10 % no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma**, kā arī uz gadu liegta dalība publiskajos iepirkumos

Galvenie aspekti karteļu riska mazināšanai

jeb preventīvās darbības, ko iespējams veicināt pasūtītāja rīcībā:

Pasūtītāja izpratne par
konkurences tiesībām

KP **lēmumi,**
skaidrojumi, vadlīnijas

Pašnovērtējuma rīki

KONKURENCES PADOMES KOMPETENCE

Konkurences veicināšana

Konkurences padome

Anete Vitjazeva

Konkurences veicināšanas departaments

2023.gada 2.jūnijs

Konkurences padomes kompetence

**Aizliegtas
vienošanās**

**Dominējošā stāvokļa
ļauņprātīga izmantošana**

Apvienošanās

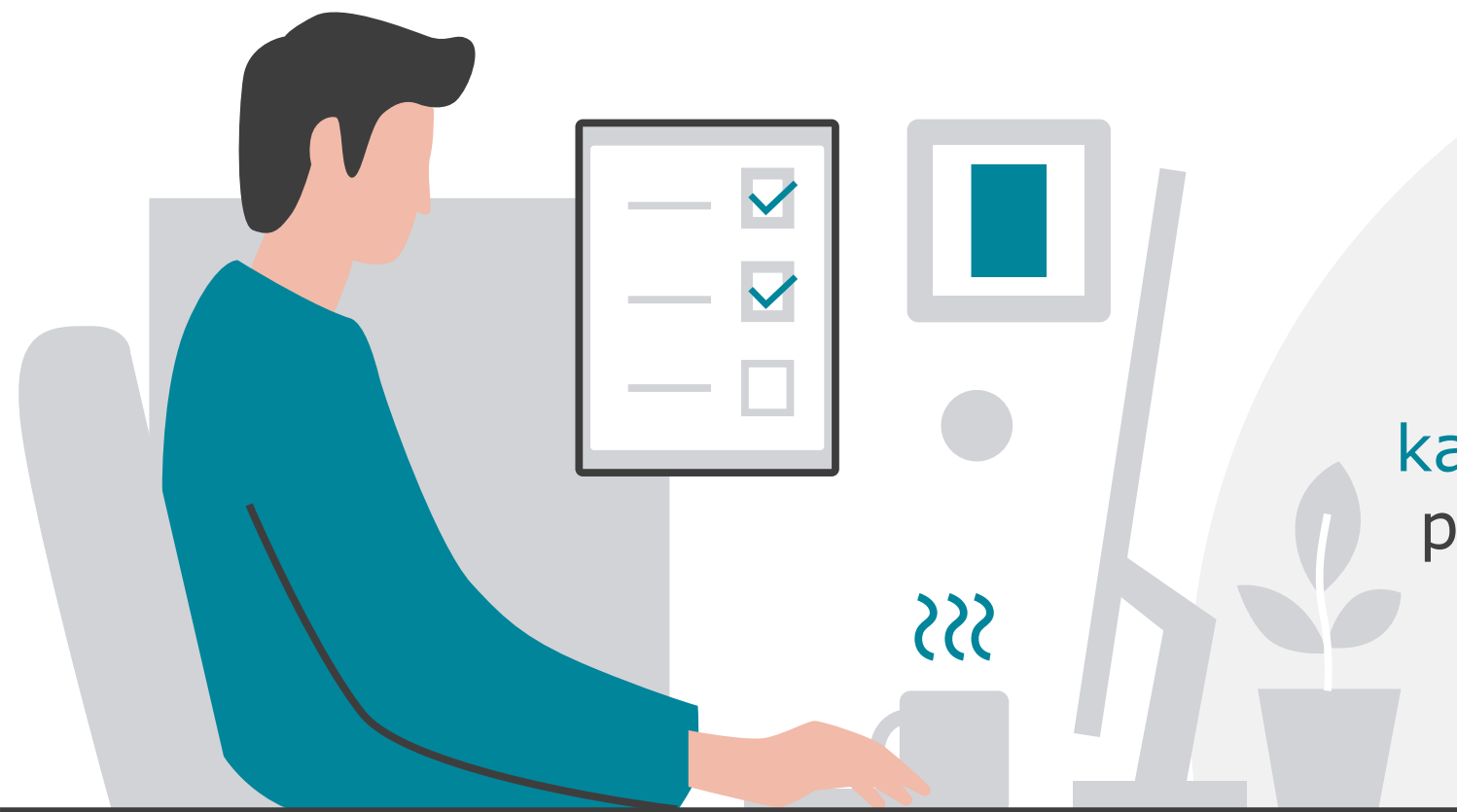

**Normatīvo aktu
kontrolē**

Publiskās personas

Konkurences neitralitātes mērķis

Nodrošināt, ka **visas kapitālsabiedrības** (publiskas un privātas) darbojas vienlīdzīgas konkurences apstākļos

Konkurences neitralitātes ievērošanas pienākums

KL 3. PANTA OTRĀ DAĻA

«Tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestāde, kā arī kapitālsabiedrība, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, savā darbībā nodrošina brīvu un godīgu konkurenci.»

KL 14.¹ PANTA PIRMĀ DAĻA

«Tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādei, kā arī kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, aizliegts ar savu darbību kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.»

Konkurences neitralitātes regulējuma subjekti

Publiskās personas –
valsts un pašvaldību
iestādes

Publisku personu
kapitālsabiedrības, kurās publiskai
personai ir izšķiroša ietekme (PPK)

Izšķiroša ietekme PPK – publiskai personai pieder balsstiesību vairākums vai publiskai personai kā sabiedrības dalībniekam ir tiesības iecelt vai atcelt sabiedrības izpildinstitūcijas vai pārraudzības institūcijas locekļu vairākumu

Konkurences neitralitātes pārkāpuma izpausmes

Tirgus dalībnieku
diskriminācija, radot
atšķirīgus konkurences
apstākļus

Priekšrocību
radīšana PPK

Darbības, kuru dēļ cits
tirgus dalībnieks ir **spiests**
atstāt kādu konkrēto tirgu
vai tiek apgrūtināta
potenciāla tirgus dalībnieka
iekļūšana vai darbība tirgū

Pārkāpuma izpausmes publiskajos iepirkumos

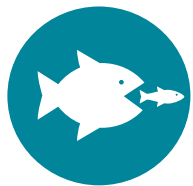
Nepamatotu prasību izvirzīšana kvalifikācijas un tehniskajos noteikumos

Nesamērīgi īsu termiņu noteikšana piedāvājumu iesniegšanai

Nesamērīgi īsu termiņu noteikšana līgumu izpildei

Kvalifikācijas prasības, kas ļauj kvalificēties iepirkumam noteiktam tirgus dalībniekam

Tirgus dalībnieku diskriminācija

Apgrūtināta darbība tirgū

Konkurences neitralitātei atbilstošs iepirkums

Nenoliedzami
pasūtītājiem ir rīcības
brīvība iepirkuma
dokumentācijas
izstrādāšanā un prasību
noteikšanā, tomēr
minētā rīcības
brīvība nav absolūta

Pašvaldību saistošie noteikumi

KL 7. PANTA OTRĀ DAĻA

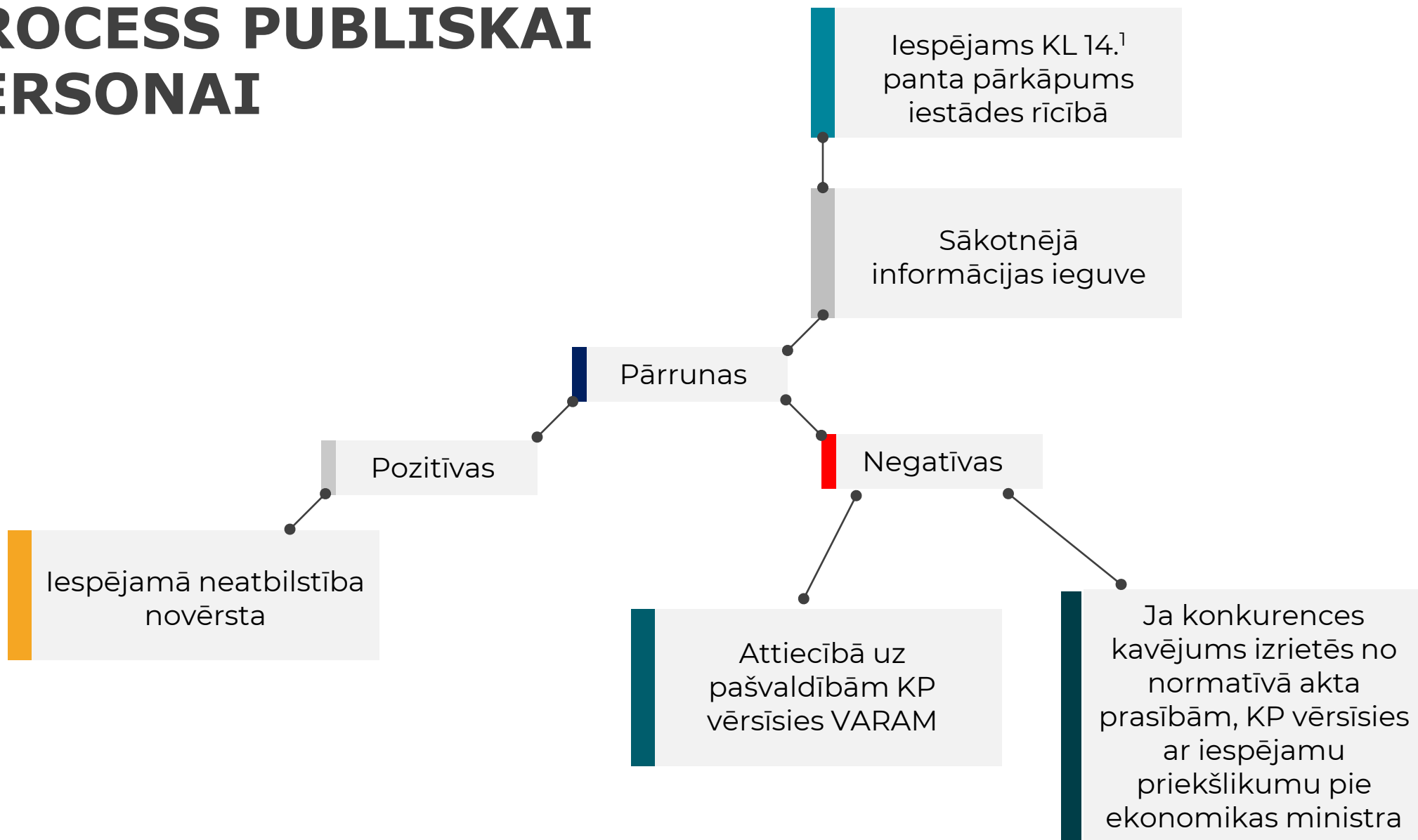
« KP ir tiesīga izvērtēt citu institūciju **sagatavotos tiesību aktu projektus** un citus dokumentus un sniegt atzinumus par tiem, ja tajos ietvertas tirgus mehānismu ietekmējošas normas, kuru realizācija tieši vai netieši var ierobežot konkurenci.»

PAŠVALDĪBU LIKUMS 64.(2) PANTS

«Valsts pārvaldes iestādēm, kuras likumos paredzētajos gadījumos un noteiktajā kārtībā pārrauga pašvaldības darbības likumību, un konstatē, ka pašvaldības institūcijas nepilda vai **pārkāpj ārējos normatīvos aktus**, ir pienākums **nekavējoties par to ziņot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.**»

PROCESS PUBLISKAI PERSONAI

PROCESS PUBLISKAS PERSONAS KAPITĀLSABIEDRĪBAI

Process

PĀRRUNAS – OBLIGĀTS PRIEKŠNOTEIKUMS

Primārais mērķis ir pārrunu ceļā panākt labprātīgu maksimāli ātru konkurences kavēšanas novēršanu, tādējādi minimizējot iespējamus zaudējumus citiem tirgus dalībniekiem

SODA PIEMĒROŠANA – TIKAI PPK

- KP lietu ierosina pēc savas iniciatīvas, ievērojot prioritātes, iespējamā pārkāpuma ietekmi uz konkurenci un būtiskām sabiedrības interesēm
- KP pilnvaras pārkāpuma izmeklēšanas procesā ir tādas pašas kā citu konkurences pārkāpumu izmeklēšanā (KL 9. pants)

Lēmums attiecībā uz PPK

MĒRĶIS - NOVĒRST
KONKURENCES
NEITRALITĀTES
PĀRKĀPUMU

TIESISKAIS PIENĀKUMS

- atturēties no konkrētās darbības (tostarp noteiktas rīcības aizliegums)
- veikt konkrētu darbību
- modificēt (pārveidot) konkrētu darbību, tā, lai novērstu konkurences kavēšanu, t.sk. nepiemērot iekšējus normatīvos aktus vai lēmumus, grozīt sadarbības vai cita līguma noteikumus

Naudas sods līdz 3% no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 250 eiro

Regulējuma piemērošanas robežas

PP vai PPK darbība tieši
izriet no citos
normatīvajos aktos
noteiktajām prasībām

Uz PP vai PPK darbību
iespējams attiecināt
dominējoša stāvokļa
ļauņprātīgas izmantošanas
aizlieguma regulējumu
(KL 13. pants)

Lēmums par konkurences
neitralitātes pārkāpumu nedrīkst
padarīt neiespējamu valsts
pārvaldes uzdevumu, kā arī
pašvaldības autonomo funkciju
un pašvaldībai deleģēto
pārvaldes uzdevumu izpildi

Konsultējies ar KP

Konsultācijas par kādu konkrētu situāciju/iesniegumu, vai iecietības pieteikuma potenciālo sagatavošanu/iesniegšanu

Garantēta anonimitāte, ja ziņotājs nevēlas sevi atklāt

Ja, kāda konkrēta situācija/fakti tiek atklāta konsultatīvos mērķos, KP tā netiek izmantota savādākam mērķim (t. sk. komercinformācija)

Kā ziņot par konkurences pārkāpumiem?

- 1 Iecietības programma: klātienē Konkurences padomē, ja uzņēmums pats iesaistījies kartelī
- 2 Anonīmā ziņošana: Konkurences padomes tīmekļa vietnē – www.kp.gov.lv
- 3 Iesniegums: iesniedzot oficiālu iesniegumu klātienē vai elektroniski
- 4 Trauksmes celšana: izmantojot trauksmes celšanas mehānismu

Konkurences padomes podkāsts par konkurenci #2:
par konkurences pārkāpumu ziņošanu

<https://soundcloud.com/user-257897224-255730817/podkasts-par-konkurenci-2-zinosana-par-parkapumiem>

KONKURENCES PADOMES KOMPETENCE

Aizliegtas vienošanās,
to pazīmes iepirkumos

Konkurences
veicināšana

Nora Vilisone

tālr. 67287148

e-pasts: nora.vilisone@kp.gov.lv

Anete Vitjazeva

tālr. 67287175

e-pasts: anete.vitjazeva@kp.gov.lv

Brīvības iela 55
tālr. 67282865

pasts@kp.gov.lv